

Uchwała Nr XXII/184/2020
Rady Miasta Sucha Beskidzka
z dnia 30 listopada 2020 r.

w sprawie: przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2021 – 2023.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz.713, z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 821) ***Rada Miasta Sucha Beskidzka uchwala, co następuje:***

§ 1. Przyjmuje Program Wspierania Rodziny w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2021 – 2023, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza Burmistrzowi Miasta Sucha Beskidzka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega rozplakatowaniu na terenie miasta w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady Miasta
mgr Krystian Krzeszowiak

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXII/184/2020
Rady Miasta Sucha Beskidzka
z dnia 30 listopada 2020 roku

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE SUCHA BESKIDZKA
NA LATA 2021 - 2023**

Sucha Beskidzka, 2020 r.

Spis treści

Wstęp.....	2
I. Regulacje prawne	4
II. Zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	5
III. Formy wspierania rodziny realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej	6
1. Pomoc społeczna	7
2. Asystent rodziny	9
3. Projekty.....	12
IV. Analiza uwarunkowań środowiska lokalnego	12
1. Analiza wyników badań dotyczących problemów i trudności rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Sucha Beskidzka	20
V. Cele Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2021-2023.	31
1. Cel główny	31
2. Cele szczegółowe	31
VI. Adresaci Programu	32
VII. Analiza SWOT	32
VIII. Zadania i realizatorzy zadań	36
IX. Oczekiwane rezultaty Programu.....	39
X. Sposób finansowania Programu	40
XI. Monitoring i ewaluacja Programu	40
Zakończenie	40

Wstęp

Rodzina stanowi wspólnotę osób, która jest podstawową formą życia indywidualnego i społecznego. Jest pierwotną i najpowszechniejszą grupą społeczną prawie każdego z nas. To ona należy do pierwszego środowiska dającego człowiekowi możliwość wszechstronnego rozwoju, zaspokajania jego wielu potrzeb i wprowadzania go w świat wartości i norm społecznych. Identyfikując się z nią, człowiek współtworzy i przejmuje kultywowane w rodzinie poglądy, postawy, wzory zachowania i postępowania. To, czego uczymy się w rodzinie, pozostaje na całe życie. Kontakty z najbliższymi osobami z rodziny odgrywają istotną rolę w kształtowaniu osobowości człowieka. Dobrze funkcjonująca rodzina zaspokaja potrzeby swych dzieci, jak żadna inna grupa społeczna nie jest w stanie zaspokoić. Dzieje się tak dlatego, że środowisko rodzinne stanowi źródło miłości i akceptacji, daje poczucie bezpieczeństwa przez spójność wewnętrzną i obecność osób, na które można liczyć. Rodzina odzwierciedla w swej strukturze przeobrażenia ogólnospołeczne, z czasem dostosowując się do nich. Łącząc elementy tradycji z elementami postępującej nowoczesności, ułatwia swoim członkom adaptację do zmieniającej się rzeczywistości społecznej, jednocześnie będąc dla niej oparciem i strefą ochronną. Poddana wpływom zewnętrznym, zmienia się, zmieniając jednocześnie jednostki, poprzez wewnątrzrodzinną socjalizację, a zmiany te są zarówno dodatnie, jak i ujemne. Rodzina wpływa na osobowość, kształtując losy jej członków. Jeśli jej kondycja pogarsza się to wpływa to destrukcyjnie na funkcjonowanie nie tylko jednostki, ale również społeczeństwa.

Nie zawsze postawy rodzicielskie są właściwe. Nieprawidłowość może wynikać np. z dystansu w stosunku do dziecka, albo z nadmiernej koncentracji na nim. Postawa nadmiernie ochraniająca może powodować u dziecka opóźnienie dojrzałości społecznej, brak inicjatywy i ograniczoną samodzielność. Również nadmierne wymagania sprzyjają powstawaniu takich cech jak: brak wiary we własne siły, niepewność, lękliwość i uległość. Przy postawie odtrącającej, dziecko może wykazywać trudności przystosowawcze, agresywność, kłótniowość i nieposłuszeństwo. Natomiast gdy rodzice wykazują postawę unikającą wobec dziecka, może być ono nieufne i konfliktowe, a także niezdolne do nawiązywania trwałych więzi uczuciowych. Postawy rodziców wobec dziecka nie zawsze są jednolite, ale nie musi to oznaczać nieefektywności. Czasem taka rozbieżność jest korzystna, szczególnie w sytuacji, kiedy jedno z rodziców przejawia niekorzystną dla kształtowania osobowości postawę, drugie może poprzez przeciwstawną postawę złagodzić negatywne skutki. Postawy rodzicielskie warunkują styl wychowania w rodzinie.

W dobie intensywnych przemian również podstawowa grupa społeczna, jaką jest rodzina, podlega różnorodnym przeobrażeniom. Zmieniają się preferowane oraz realizowane modele życia rodzinnego, przekształcaniem ulegają relacje wewnątrzrodzinne, wreszcie samo rozumienie pojęcia rodziny nie jest już tak jednoznaczne jak kiedyś. Wynika to m.in. ze wzrostu

---

liczby rozwodów i separacji, a także liczby rodziców samotnie wychowujących dzieci, opóźnienia decyzji matrymonialnych, wstrzymywania się od prokreacji lub całkowitej rezygnacji z posiadania dzieci, wzrostu liczby jednoosobowych gospodarstw domowych oraz coraz większej popularności tzw. związków partnerskich, o których legalizację zabiega część środowisk społecznych. Współczesna rodzina nie jest już wspólnotą utrzymywaną razem przez obowiązek solidarności. Współczesna rodzina staje się bardziej związkiem z wyboru, stowarzyszeniem pojedynczych osób, które wnoszą własne zainteresowania, plany, doświadczenia, w którym każda z tych osób podlega zarówno różnego typu kontroli, jak i przymusowi. Nie znaczy to jednak, że tradycyjna rodzina po prostu zanika. Pojawiają się nowe formy życia rodzinnego, których celem jest przede wszystkim unikanie życia w samotności poprzez zawieranie różnego typu niejednokrotnie krótkotrwałych związków, np. bez formalnego małżeństwa, bez dzieci, z partnerem tej samej płci, samotne wychowywanie dziecka.

Właściwemu funkcjonowaniu rodziny zagraża wiele czynników, zarówno zewnętrznych: środowiskowych, ekonomicznych, jak i wewnętrznych: jednostkowych. Negatywny wpływ tych czynników sprawia, że mamy do czynienia z rodziną dysfunkcyjną. Wielorakość przeżywanych problemów z jakimi styka się rodzina prowadzi do bezradności w samodzielnym ich pokonywaniu, a także trudności w pełnieniu podstawowych funkcji rodziny. Koniecznym staje się zatem fakt wyjścia z pomocą dla rodzin przeżywających trudności w ich codziennym funkcjonowaniu, co pozwoli na dogłębną analizę sytuacji środowisk rodzinnych ustalając przyczyny pojawiających się kryzysów oraz monitorowania sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem. Istotnymi krokami wspierającymi będą działania zmierzające do rozwijania umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców, podnoszenia ich świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny. Niewątpliwie należy dążyć do integracji oraz reintegracji rodziny. Wskazane powyżej formy wsparcia powinny mieć charakter pomocniczy. Podejmowane działania mają być realizowane na zasobach rodziny, przy jednoczesnym jej aktywnym udziale i za jej zgodą. Podstawową zasadą działań pomocowych jest wsparcie i pomoc rodzinie, a nie jej wyręczenie z funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Powyższe oddziaływania pozwolą rodzinom odzyskać poczucie sprawczości, jak również powrócić do prawidłowego realizowania zadań i funkcji rodzicielskich, a przede wszystkim pozwolą na pozostanie dziecka w jego biologicznej rodzinie lub umożliwią powrót do niej w razie czasowego umieszczenia w pieczy zastępczej.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest poprawa jakości życia i funkcjonowania rodzin poprzez stworzenie skoordynowanego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie. Działania prowadzone przez specjalistów będą realizowane w różnych sytuacjach życia rodziny, zwłaszcza gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania funkcji opiekuńczej. Uwzględnione w programie działania

---

w zależności od celów i poszczególnych zadań będą miały charakter profilaktyczny, interwencyjny oraz reintegracyjny, nakierowany na odbudowanie więzi emocjonalnych z rodzicami. Rodziny przeżywające kryzysy i trudności powinny być objęte interdyscyplinarną pomocą lokalnych służb społecznych oraz innych podmiotów pracujących na rzecz dziecka i rodziny. Wszystkie działania instytucji wspierających rodzinę powinny opierać się na zasadach wzajemnej współpracy i poszanowania godności uczestników działań.

I. Regulacje prawne

W celu zapobiegania i rozwiązywania istniejących trudności i problemów, z jakimi borykają się rodziny, opracowany został Program Wspierania Rodziny w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2021 – 2023, w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, którego podstawowym założeniem jest poprawa jakości życia i funkcjonowania rodzin poprzez stworzenie skoordynowanego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Opracowanie Programu i wdrażanie odpowiada właściwym przepisom i regulacjom prawnym, do których należą:

- Ustawa z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U.2020 poz. 713 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2020 poz. 821),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2020 poz. 1876),
- Ustawa z dnia 04 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „ Za życiem” (t.j. Dz. U. 2020 poz. 1329)
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 1409),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 218, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2019 r. poz. 852 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2019 poz. 2277 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (t.j. Dz. U. 2020 poz. 1327),
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. 2020 poz. 111),
- Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionych do alimentów (t.j. Dz. U. 2020 poz. 808 z późn.zm.),

- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. 2019 poz. 2407),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. 2020 poz. 176),
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. 2020 poz. 685 z późn.zm.).

II. Zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej gmina posiada ustawowy obowiązek realizacji następujących działań:

- 1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;**
  2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
  3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
    - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
    - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
    - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
  4. finansowanie:
    - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
    - kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
  5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
  6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
  7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy
-

III. Formy wspierania rodziny realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Przy wspieraniu rodziny należy mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

1. wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną - do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka;
2. powrotu do rodziny;
3. utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
4. stabilnego środowiska wychowawczego;
5. kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
6. pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;
7. ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
8. informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
9. ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;
10. poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;
11. dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych gmina zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

1. analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
  2. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
  3. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
  4. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
  5. pomocy w integracji rodziny;
-

6. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
7. dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną lub pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania:

1. instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny;
2. placówek wsparcia dziennego;
3. rodzin wspierających.

W swojej działalności Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej współpracuje z następującymi instytucjami, organizacjami oraz służbami działającymi na rzecz rodziny:

1. Samorząd lokalny;
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA);
3. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Gminie Sucha Beskidzka (ZI);
4. Placówki oświatowe z terenu gminy;
5. Placówki służby zdrowia z terenu gminy;
6. Placówka opiekuńczo – wychowawcza wsparcia dziennego – Miejska Świetlica Profilaktyczna
7. Policja;
8. Kościół;
9. Organizacje pozarządowe;
10. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suchej Beskidzkiej (PCPR);
11. Zespół Interwencji Kryzysowej w Suchej Beskidzkiej (ZIK);
12. Poradnia psychologiczno – pedagogiczna w Suchej Beskidzkiej (PPP);
13. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Suchej Beskidzkiej (ZKSS);
14. Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej (PUP);

1. Pomoc społeczna

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Umożliwia osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w godnych warunkach.

Główne cele pomocy społecznej:

1. Wsparcie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, zmierzające do:
  - zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych,
  - umożliwienia życia w godnych warunkach,
  - życiowego usamodzielnienia się.
2. Zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób w wieku poprodukcyjnym i osób trwale niezdolnych do pracy nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach.
3. Zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia.
4. Integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.
5. Organizacja sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb.

Dział realizuje następujące zadania:

1. Rozpoznawanie i ustalanie potrzeb w zakresie pomocy społecznej.
  2. Organizowanie i prowadzenie pracy socjalnej zmierzającej do poprawy sytuacji osób i rodzin wymagających pomocy aż do życiowego ich usamodzielnienia oraz ich integracji ze środowiskiem.
  3. Współdziałanie z grupami i społecznościami lokalnymi.
  4. Organizowanie różnorodnych form pomocy, a także udział w rozwijaniu infrastruktury socjalnej odpowiadającej zmieniającym się potrzebom społecznym.
  5. Współdziałanie w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków unii europejskiej.
  6. Przyznawanie i wypłata świadczeń pieniężnych.
  7. Realizacja świadczeń niepieniężnych t.j. praca socjalna i interwencja kryzysowa.
  8. Realizacja pozostałych świadczeń:
    - Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne – na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
    - Opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem.
    - Schronienie – przysługuje osobom tego pozbawionym.
    - Posiłek – przysługuje osobom tego pozbawionym.
    - Niezbędne ubranie – przysługuje osobom tego pozbawionym.
    - Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze – osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.
-

- Pobyt i usługi w domu pomocy społecznej – osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której rodzina nie może zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.
- Odprawienie pogrzebu – osobom, dla których rodziny nie są w stanie dokonać pochówku.

2. Asystent rodziny

Zadaniem asystenta rodziny jest pomoc rodzinie przy wdrażaniu prawidłowych postaw życiowych wszystkich jej członków. Współpraca z asystentem odbywa się za zgodą rodziny i przy aktywnym jej udziale. Pierwszy kontakt asystenta z rodziną następuje w obecności pracownika socjalnego. Podczas spotkania asystent próbuje dowiedzieć się jak najwięcej o rodzinie, dzieciach, o występujących w rodzinie problemach oraz ich oczekiwaniach. Asystent wspólnie z rodziną określa sposób wyjścia z trudnej sytuacji życiowej. Ustala mocne strony rodziny oraz rodzaj i kolejność podejmowanych działań. Ostatecznie na zmianę i sukces pracuje sama rodzina. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Głównym celem asystentury rodzinnej jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnymi oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny oraz poprzez małe kroki. Asystent rodziny przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci.

Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

1. konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
  2. terapii i mediacji;
  3. usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
  4. pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
  5. organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.
-

W pracy z rodziną bardzo ważne jest wsparcie środowiska lokalnego. Asystent może pomagać rodzinie poprzez zorganizowanie i integrowanie działań:

1. instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny;
2. placówek wsparcia dziennego;
3. rodzin wspierających

Usługa asystenta rodziny kierowana jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, w tym:

1. Rodzin, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej;
2. Rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w Pieczy zastępczej;
3. Rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz niezaradność życiowa.

Realizacja usługi asystenta:

1. Od momentu rozpoczęcia współpracy asystent rodziny zapoznaje się z rodziną, stara się uzyskać jak najwięcej informacji dotyczących jej sytuacji, problemów i ograniczeń a także zasobów i możliwości. Pozyskuje również informację odnośnie oczekiwań poszczególnych członków rodziny. Precyzuje zakres usług oferowanych przez asystenta rodziny i ustala wspólnie z rodziną cele/zadania do osiągnięcia oraz sposoby ich realizacji.
  2. Częstotliwość spotkań i czas trwania wizyt asystenta w rodzinie uzależnione są od indywidualnych potrzeb rodziny.
  3. Spotkania odbywają się w miejscu zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę. Godziny świadczenia usług są elastyczne i dostosowane do potrzeb rodziny. Każde spotkanie odnotowane jest w karcie pracy z rodziną.
  4. Po uzyskaniu wystarczającej ilości informacji o sytuacji rodziny asystent sporządza swoją diagnozę sytuacji rodziny i, we współpracy z rodziną, opracowuje długofalowy plan pracy z rodziną.
  5. Plan pracy z rodziną zostaje opracowany nie później niż do 2 miesiąca od rozpoczęcia współpracy i może być modyfikowany w trakcie trwania usługi, w zależności od potrzeb.
  6. Asystent dokonuje również okresowej oceny sytuacji rodziny, którą przedstawia kierownikowi ośrodka, min. co pół roku.
  7. W przypadku uzyskania przez asystenta rodziny ważnych informacji, dotyczących zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia członków rodziny, niezwłocznie podejmuje działania interwencyjne, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
-

8. Współpraca pomiędzy pracownikiem socjalnym, prowadzącym rodzinę, a asystentem rodziny trwa przez cały okres realizacji usługi i zakłada stałą wymianę niezbędnych informacji poprzez kontakty osobiste, telefoniczne lub drogą elektroniczną oraz w formie pisemnej.
9. W przypadku braku możliwości realizacji usługi asystenta, asystent informuje Kierownika ośrodka i wspólnie podejmują decyzję odnośnie dalszych działań.
10. Asystent rodziny na bieżąco omawia z Kierownikiem postępy w pracy z rodziną oraz ewentualne trudności w realizacji podjętych zadań.

W ramach podejmowanych działań na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny, asystent podejmuje współpracę z jednostkami administracji rządowej, samorządowej jak i jednostkami pozarządowymi. Asystent rodziny w trakcie wykonywanych czynności na bieżąco współpracuje z kadrą pedagogiczną placówek oświatowych jak i wychowawczych. Tak skoordynowane działania mają na celu poprawę funkcjonowania edukacyjnego i wychowawczego dzieci oraz opracowanie i wdrożenie działań nakierowanych na przeciwdziałanie problemom opiekuńczo – wychowawczym.

Istotnym elementem pracy asystenta jest współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym oraz grupami roboczymi, o których mówi ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Asystent rodziny jest w stałym kontakcie z instytucjami działającymi na rzecz rodziny, celem możliwości współpracy interdyscyplinarnej. W tym celu dla rodzin wymagających zintensyfikowanej pomocy rodzinom opracowano Multiprofesjonalny Zespół, który stał się narzędziem w pracy asystenta, służący rozwiązywaniu powstałych problemów rodziny, wymagający szybkiej interwencji i zapobieganiu ich eskalacji.

Od 1 stycznia 2017 roku z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, zwanej dalej ustawą „Za życiem”, poszerzył się obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin i dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”. Ponadto do działań asystenta należy współpraca z innymi służbami z różnych systemów, w tym z podmiotami udzielającymi świadczeń zdrowotnych, pracującymi na rzecz kobiety w ciąży i jej rodziny. Powyższa koordynacja odbywa się poprzez opracowanie wspólnie z rodzicami katalogu wsparcia oraz występowanie przez asystenta rodziny w imieniu osób w celu umożliwieniu im skorzystania ze wsparcia na podstawie pisemnego upoważnienia.

3. Projekty

Istotną formą aktywizacji i integracji społecznej są projekty dofinansowane ze środków unijnych, mające na celu poprawę sytuacji życiowej osób, rodzin oraz grup zagrożonych ubóstwem, marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Nadrzędnym priorytetem działań jest jednostka i jej otoczenie, a w szczególności zminimalizowanie barier uniemożliwiających jej prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie. W ramach dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej w latach 2016 – 2018 realizował projekt „Droga do zmian – integracja społeczna i zawodowa w Gminie Sucha Beskidzka”, w ramach którego podejmowano działania integracji społecznej i zawodowej. Efekty wynikłe z działań projektowych pozwoliły na kontynuację, w postaci projektu „Nowe horyzonty” na lata 2019 -2021. W ramach podejmowanych działań zapewniane jest m.in. wsparcie psychologiczne osób dorosłych oraz dzieci, a także różnorodne formy terapeutyczne skierowane do małoletnich uczestników projektu. Sporo uwagi poświęca się psychoedukacji w obszarze społecznych bloków tematycznych. W ramach ścieżki wsparcia prowadzone są zajęcia rehabilitacyjne, kursy prawa jazdy, kursy komputerowe, kursy zawodowe które kończą się egzaminem. Ponadto organizowane są staże zawodowe z gwarancją zatrudnienia.

IV. Analiza uwarunkowań środowiska lokalnego

Sucha Beskidzka to miasto w południowo-zachodniej części województwa małopolskiego, w powiecie suskim. Sąsiaduje z gminami: Maków Podhalański, Stryszawa, Zembrzyce.

W sferze demograficznej na przestrzeni lat 2017 – 2019 zauważalny jest spadek liczby ludności w Gminie Sucha Beskidzka. W 2017 roku Gmina liczyła 9295 mieszkańców, z czego 4788 stanowią kobiety, a 4507 mężczyzn. Rok 2018 wyraźnie pokazuje zmniejszenie liczby mieszkańców gminy Sucha Beskidzka o 130 osób, gdzie w dalszym ciągu przewagę osób stanowią kobiety. Analizując powyższe lata rok 2019 liczy 9088 mieszkańców.

Tabela 1. Liczebność mieszkańców Gminy Sucha Beskidzka w latach 2017 - 2019 [Źródło: GUS]

Rok	2017	2018	2019
Liczba mieszkańców	9295	9165	9088
Liczba kobiet	4788	4716	4682
Liczba mężczyzn	4507	4449	4406

Wśród mieszkańców Gminy widoczny jest niewielki spadek liczby osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy jako bezrobotni, jest to tendencja wpisująca się w ogólnokrajowy spadek stopy bezrobocia. Zdecydowanie dominującą grupą pozostającą bez pracy stanowią kobiety, co wskazuje poniższa tabela.

Tabela 2. Liczba mieszkańców Gminy Sucha Beskidzka, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w latach 2017 - 2019, z podziałem na płeć [Źródło: PUP Sucha Beskidzka]

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy	235	217	213
Liczba kobiet	123	110	124
Liczba mężczyzn	112	107	89

Pamiętać należy, że opisywana tendencja spadkowa w zakresie liczby osób bezrobotnych, może w najbliższych latach nie utrzymać się. Winą za ten stan należy obarczyć epidemię koronawirusa Sars-CoV-2 i wywołanej przez niego choroby COVID-19, która znacząco przyczynia się do obniżenia bezpieczeństwa zatrudnieniowego Polaków.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, na zasadach określonych w ustawie, w szczególności z powodu trudnej sytuacji życiowej. W tabeli znajdującej się poniżej zawarto dane dotyczące rodzaju świadczeń jakie zostały udzielane przez MOPS w latach 2017 – 2019.

Tabela 3. Świadczenia z pomocy społecznej przyznawane przez MOPS Sucha Beskidzka w latach 2017 - 2019 [Źródło: sprawozdania MOPS Sucha Beskidzka]

RODZAJ ŚWIADCZENIA	2017 r. Liczba osób	2018 r. Liczba osób.	2019 r. Liczba osób
Zasiłek stały	36	31	29
Zasiłki okresowe	89	79	78
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	26	26	24
Zasiłki celowe i celowe specjalne	229	219	192
Dożywianie uczniów oraz osób potrzebujących	159	151	131
W tym dla dzieci	114	94	69
Zasiłki celowe na zakup żywności w ramach dożywiania	260	218	181

Bezpłatne świadczenia zdrowotne finansowane ze środków publicznych	18	7	6
Usługi opiekuńcze	5	9	8
Odpłatność za pobyt w DPS	8	8	8
Prace społecznie użyteczne	19	16	13
Rodziny zastępcze	5	5	5
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	2	2	2
Schronisko dla bezdomnych	3	2	0

Jak wynika z informacji umieszczonych powyżej najczęstszym rodzajem świadczenia jaki był pobierany przez klientów MOPS to zasiłki celowe na zakup żywności w ramach dożywiania oraz zasiłki celowe i celowe specjalne. Kolejnym świadczeniem objętych sporą liczbą osób są uczniowie szkół oraz osób potrzebujących, otrzymujących świadczenie w formie dożywiania. w Na przestrzeni 2017 – 2019 udzielano wsparcie w formie zasiłków okresowych, które nieznacznie ulegały zmniejszeniu w poszczególnych latach. Z kolei zasiłki stałe wahają się w granicach od 36 – 29 osób rocznie.

Pomocy społecznej na zasadach określonych w ustawie udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej. Poniższa tabela systematyzuje dane zawierające informacje o liczbie rodzin, którzy znajdują się w trudnym momencie życia.

Tabela 4. Powody korzystania z pomocy MOPS Sucha Beskidzka w latach 2017 - 2019 [Źródło: sprawozdania MOPS Sucha Beskidzka]

Powód trudnej sytuacji życiowej	2017 r. Liczba osób	2018 r. Liczba osób.	2019 r. Liczba osób
Ubóstwo	337	253	208
Sieroctwo	0	1	0
Bezdomność	8	7	9
Potrzeba ochrony macierzyństwa	157	174	144
W tym: wielodzietność	127	144	119
Bezrobocie	213	185	171

Niepełnosprawność	245	249	208
Długotrwała lub ciężka choroba	354	336	272
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	143	105	66
W tym: rodziny niepełne	61	40	20
W tym: rodziny wielodzietne	81	57	14
Przemoc w rodzinie	24	3	23
Alkoholizm	63	50	37
Narkomania	3	1	3
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu karnego	13	14	5

Analizując dane statystyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika jednoznacznie, iż dominującą przyczyną korzystania z pomocy w MOPS Sucha Beskidzka jest długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo oraz niepełnosprawność. W przypadku ubóstwa tendencja z roku na rok jest spadkowa. Na terenie Gminy w latach 2017 – 2019 odnotować można niewielki spadek liczby rodzin dotkniętych bezrobociem, co wpisuje się w ogólnokrajowy nurt obniżenia stopy bezrobocia. Obniżyła się także liczba rodzin, gdzie przyczyną udzielania świadczenia jest bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Niepokojącym zjawiskiem na przestrzeni ostatnich trzech lat jest wzrost liczby udzielonych świadczeń z powodu przemocy w rodzinie. Na uwagę zasługuje także ilość świadczeń przyznawanych z powodu choroby alkoholowej; w przeciągu ostatnich trzech lat uległ on obniżeniu, jednakże utrzymuje się na wysokim poziomie.

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wskazują na typy rodzin objętych pomocą społeczną. Jak wynika z tabeli największą liczbę rodzin korzystających z pomocy MOPS stanowią rodziny prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe, co obrazuje poniższy wykaz poszczególnych lat 2017 – 2019. Zdecydowanie mniejszą grupę rodzin objętych pomocą społeczną stanowią dwuosobowe gospodarstwa domowe – w tym przypadku widoczna tendencja spadkowa na przestrzeni kolejnych trzech lat. Zmniejszeniu liczby rodzin korzystających z pomocy MOPS ulegają rodziny trzy i cztero osobowe, najmniej zanotowano pięćosobowe gospodarstwa domowe objęte pomocą MOPS w roku 2019.

Tabela 5. Typy rodzin objętych pomocą MOPS Sucha Beskidzka w latach 2017 - 2019 [Źródło; sprawozdania MOPS Sucha Beskidzka]

TYPY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ	2017 rok	2018 rok	2019 rok
Ogółem	317	254	229
Jednoosobowe gospodarstwo domowe	137	108	110
Dwuosobowe gospodarstwo domowe	73	56	39
Trzyosobowe gospodarstwo domowe	34	33	25
Czterooosobowe gospodarstwo domowe	29	24	28
Pięćoosobowe gospodarstwo domowe	23	14	9
Sześć i więcej osób w gospodarstwie domowym	21	19	18

Kolejna tabela ukazuje dane liczby rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną. Poniższe zestawienie w sposób jednoznaczny wskazuje, iż przeważającą liczbą rodzin korzystających z pomocy MPS są rodziny posiadający jedno dziecko – zauważalna tendencja spadkowa na przestrzeni lat 2017 – 2019. W roku 2019 dominującą grupą osób objętych pomocą społeczną były rodziny posiadający dwoje dzieci. Rodzin liczących 6, 7 i więcej dzieci, które korzystały z pomocy ośrodka w latach 2017 – 2019 wynosi nie więcej niż 2.

Tabela 6. Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy MOPS Sucha Beskidzka w latach 2017 - 2019 [Źródło: sprawozdania MOPS Sucha Beskidzka]

LICZBA RODZIN Z DZIEĆMI OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ	2017	2018	2019
Ogółem	65	57	56
Z jednym dzieckiem	21	20	15
Z dwójką dzieci	17	15	22
Z trójką dzieci	16	14	10

Z czwórką dzieci	6	5	5
Z piątką dzieci	2	1	2
Z szóstką dzieci	2	1	1
Siedem i więcej dzieci	1	1	1

Analiza statystyczna uwzględniła w swoich zestawieniach także rodziny niepełne objęte pomocą społeczną. Poniższa tabela obrazuje w sposób jednoznaczny, że następuje tendencja spadkowa na przestrzeni lat 2017 - 2019 rodzin niepełnych, korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 7. Rodziny niepełne objęte pomocą MOPS Sucha Beskidzka w latach 2017 - 2019
[Źródło: sprawozdania MOPS Sucha Beskidzka]

RODZINY NIEPEŁNE OBJĘTE POMOCA SPOŁECZNĄ	2017	2018	2019
Ogółem; w tym	48	37	22
Z jednym dzieckiem	30	20	9
Z dwójką dzieci	6	7	8
Z trójką dzieci	4	4	2
Z czwórką dzieci i więcej	8	6	3

Zjawisko przemocy jest tendencją, która pojawia się w rodzinach, gdzie niejednokrotnie dziecko bywa świadkiem wydarzeń przemocowych. Poniżej zamieszczona zostaje tabela ukazując dane statystyczne dotyczące przemocy w rodzinie na przestrzeni 2017 – 2019 roku.

Tabela 8. Dane statystyczne dot. przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sucha Beskidzka
[Źródło: Zespół Interdyscyplinarny]

Rok	2017	2018	2019
Liczba założonych „Niebieskich Kart”	25	36	28

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”	21	23	21
Liczba powołanych Grup Roboczych	18	26	18
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	10	9	10

Jak obrazuje powyższa tabela w 2018 roku liczba założonych Niebieskich Kart zwiększyła się o 11 przypadków w porównaniu z rokiem 2017, z kolei rok 2019 wskazuje tendencję spadkową. Ilość rodzin objętych procedurą NK nieznacznie zmniejsza się na przestrzeni lat 2017 – 2019.

Należy zaznaczyć, że przy MOPS Sucha Beskidzka działa Punkt Informacji Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie. Przedmiotem działania Punktu jest realizacja zadań w zakresie prowadzenia działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W dalszym zestawieniu wykazano dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Analizując dane statystyczne za okres 2017 – 2019 rok zauważyć można, że liczba rodzin zastępczych utrzymuje się na tym samym poziomie. Na przestrzeni lat 2017 – 2018 liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych wzrosła z 6 do 7. z kolei w roku 2019 zmniejszyła się liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych o 1 dziecko. Liczba dzieci pozostających w placówce opiekuńczo – wychowawczej na przestrzeni 2017 – do połowy roku 2019 roku pozostaje na tym samym poziomie. Końcem czerwca 2019 roku dwoje dzieci powróciło z placówki opiekuńczo – wychowawczej do rodziny biologicznej.

Tabela 9. Dane dot. pieczy zastępczej na terenie Gminy Sucha Beskidzka [Źródło: dane MOPS Sucha Beskidzka, PCPR Sucha Beskidzka]

Rok	2017	2018	2019
Liczba rodzin zastępczych na terenie gminy Sucha Beskidzka	5	5	5
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie gminy Sucha Beskidzka	6	7	6
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	2	2	2

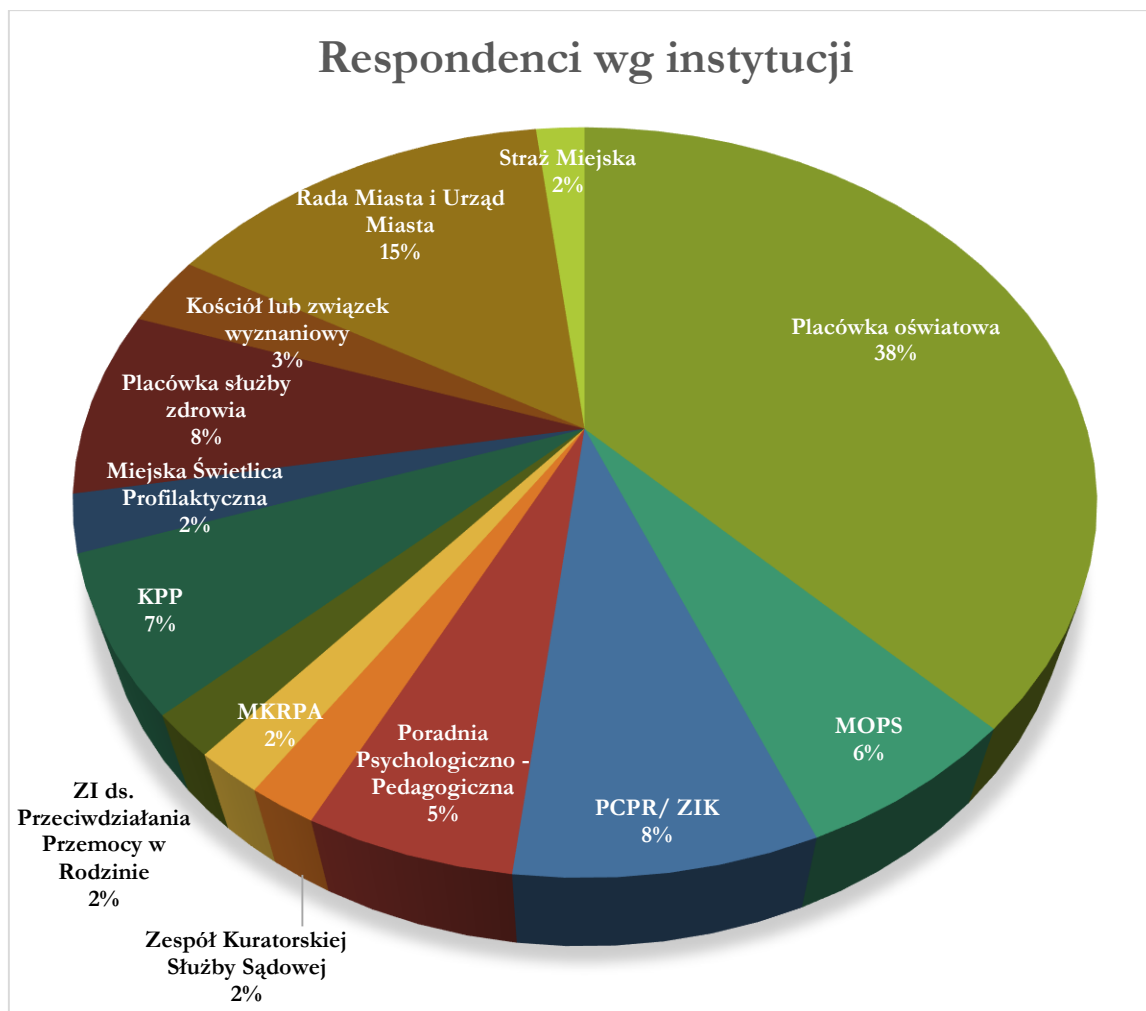
W latach 2017 – 2019 asystent rodziny udzielał wsparcia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze. W roku 2017 dwóch asystentów pracowało łącznie z 23

rodzinami, w których łączna liczba dzieci w rodzinach wynosiła 60 osób. W kolejnym roku zanotowano o 2 rodziny mniej, gdzie konieczne było wsparcie dwóch asystentów rodziny, łączna liczba dzieci w tych rodzinach również uległa zmniejszeniu o 2 osoby. Liczba zatrudnionych asystentów w roku 2019 zmniejsza się do jednego pracownika oraz łącznej liczby rodzin objętych wsparciem asystenta w wymiarze 16 rodzin. A to z kolei ulega zmniejszeniu liczby dzieci w rodzinach do 39 osób. Na uwagę zasługuje wykaz łącznej liczby godzin pracy asystenta na rzecz rodziny, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 10. Dane dot. asystenta rodziny w Gminie Sucha Beskidzka [Źródło: dane MOPS Sucha Beskidzka]

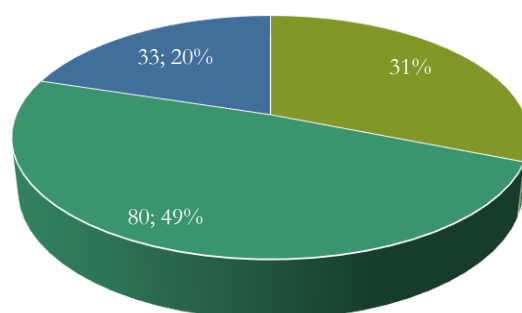
Rok	2017	2018	2019
Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	2	2	1
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	23	21	16
Liczba dzieci w rodzinach z którymi współpracował asystent rodziny	60	58	39
Liczba rodzin z którymi asystent zakończył współpracę	6	8	4
Liczba wizyt w środowisku rodziny	887	959	463
Liczba spotkań asystenta z rodzinami i instytucjami pomocowymi na terenie MOPS	158	122	164
Liczba spotkań asystenta na terenie instytucji pomocowych	90	88	99
Łączna liczba godzin pracy asystenta na rzecz rodzin	1725	2033	1003

1. Analiza wyników badań dotyczących problemów i trudności rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Sucha Beskidzka

W powyższym zestawieniu ukazano respondentów biorących udział w ankiecie, stanowiących poszczególne grupy zawodowe instytucji obejmujących wsparciem mieszkańców Suchoj Beskidzkiej. Ujęcie statystyczne pozwala dostrzec, która grupa zawodowa stanowi największy procent udziału w badaniach. Największą grupą badawczą, aż 38% stanowią placówki oświatowe. Kolejnymi instytucjami, wynoszącymi równo po 8% są placówki służby zdrowia oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Komenda Powiatowa Policji wskazuje na 7% badanej populacji. Ankieta objęci zostali pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, licząc 6% badanych. Grupą stanowiącą 5% badanych jest Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna. W badaniach udział wzięli także Kościół, który liczy 3 % badanych. Najmniejszą grupę respondentów stanowią Miejska Świetlica Profilaktyczna oraz Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ocena respondentów w zakresie sytuacji materialno - bytowej rodzin w Gminie Sucha Beskidzka

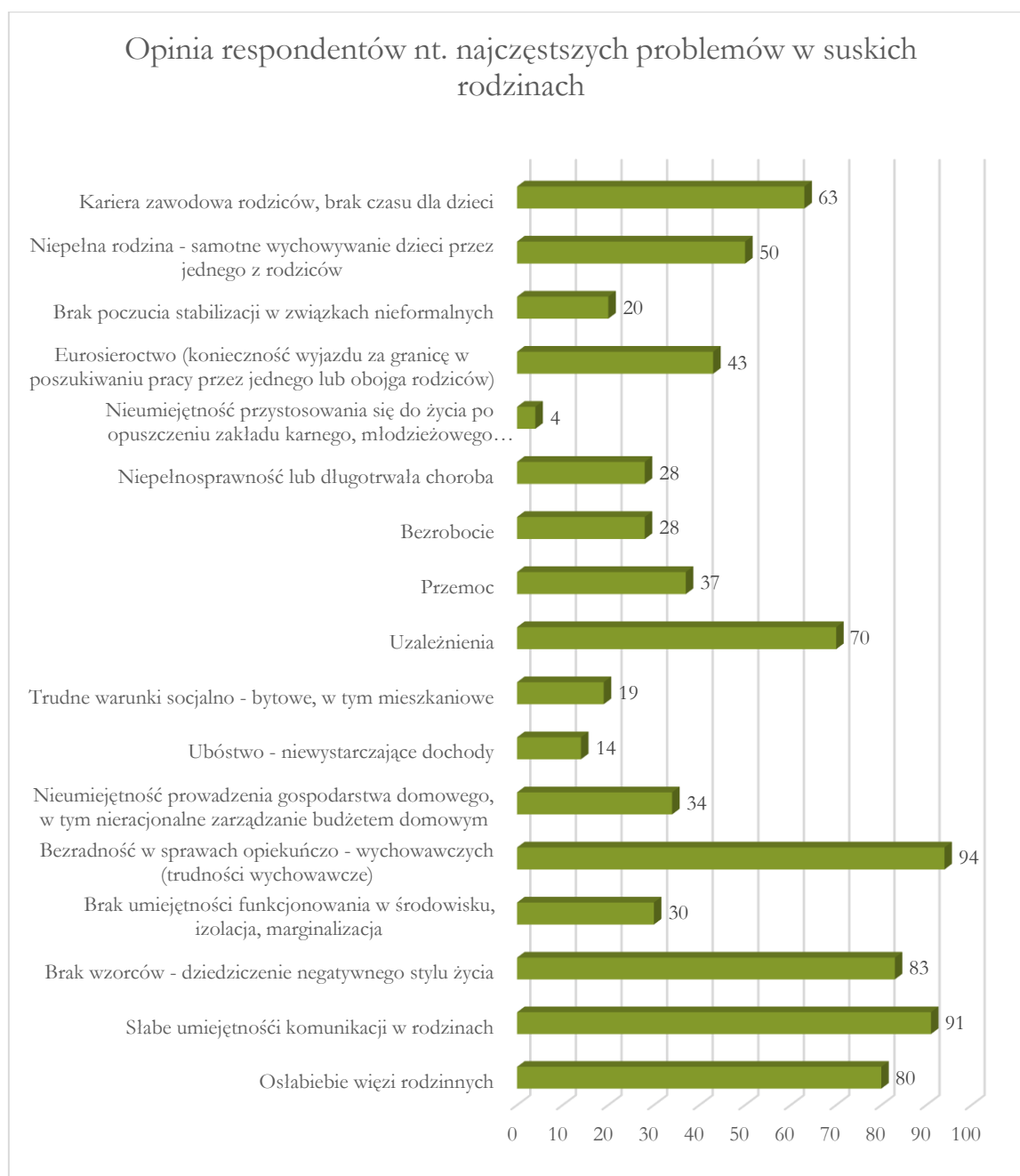

- Coraz mniej rodzin wymaga wsparcia i pomocy
- Ilość rodzin wymagających wsparcia i pomocy nie zmienia się znacznie w ostatnich latach
- Coraz więcej rodzin wymaga wsparcia i pomocy

Analizując sytuację materialno – bytową rodzin gminy Sucha Beskidzka, aż 49% respondentów wskazuje, że ilość rodzin wymagających wsparcia i pomocy nie zmienia się znacznie w ostatnich latach. Z kolei ponad 31 % badających twierdzi, że liczba rodzin wymagających wsparcia i pomocy zmniejsza się. Odmiennego zdania jest 20% ankietowanych, którzy dostrzegają, że zwiększeniu ulega liczba rodzin wymagających wsparcia i pomocy.

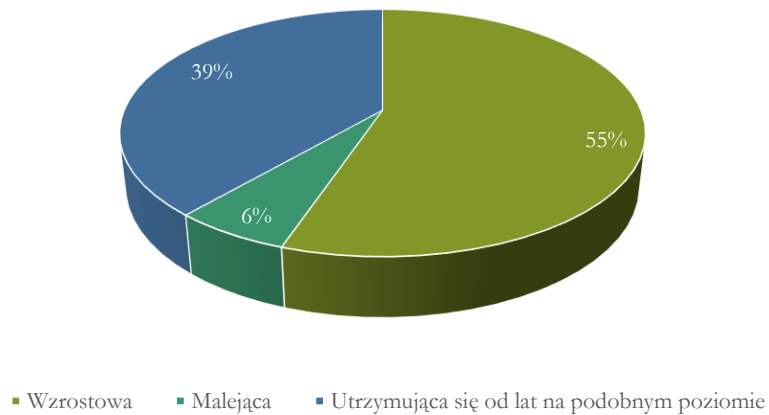
Na uwagę zasługują odpowiedzi badanych, którzy wskazują konkretnie widoczne problemy, z jakimi borykają się rodziny zamieszkujące na terenie miasta Sucha Beskidzka. Jak zauważają respondenci największymi problemami, występującymi w rodzinach są bezradność opiekuńczo – wychowawcza rodziców oraz słabe umiejętności komunikacyjne. Drugim problemem rodziny, na jaki zwracają uwagę badani to brak wzorców oraz osłabienie więzi rodzinnej. Ponad 42% badanych wskazuje na różnego rodzaju uzależnienia, które są poważnym utrudnieniem w funkcjonowaniu rodzin. Niewiele mniej, bo prawie 38% ankietowanych podkreśla istotny problem, jakim jest kariera zawodowa rodziców, co w efekcie ogranicza, a nawet pozbawia wolnego czasu dla dzieci. Ponad 30% respondentów zauważa także problemy w rodzinach niepełnych, gdzie niejednokrotnie rodzic przeciążony jest nadmiarem obowiązków. Spora liczba badanych wskazuje także na przeszkody jakim jest eurosieroctwo, co wiąże się z koniecznością wyjazdu jednego z rodziców poza granice kraju w celach zarobkowych. Zauważalnym zjawiskiem społecznym jest przemoc, która jest negatywnie postrzegana przez badanych, ponad 22% osób wskazało przemoc jako poważny problem rodzin. Pozostali badani wskazują na nieco inne trudności rodzinne, jakie widoczne są wśród rodzin, a mianowicie nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego oraz brak umiejętności funkcjonowania rodzin w środowisku lokalnym; w tym izolacja i marginalizacja społeczności rodzinnych. W trakcie prowadzonych badań dostrzeżono kolejny problem/ trudność, co może

utrudniać funkcjonowanie rodzin. 17% badanych wskazuje, że niepełnosprawność lub długotrwała choroba są determinantem wpływającym na funkcjonowanie rodziny. Podobnie przedstawia się problem bezrobocia występujący w rodzinach zamieszkujących gminę Sucha Beskidzka. Brak poczucia stabilizacji rodziny to kolejne zmartwienie, jakie wskazali respondenci, czyli rodzina oparta na tzw. związkach nieformalnych. W tym temacie wypowiedziało się 20 ankietowanych. Ankietowani zwrócili uwagę także na warunki socjalno – bytowe rodzin, w tym wypowiedziało się 19 badanych. 14 badanych wskazuje na główne problemy rodzinne jakimi są niewystarczające dochody, a za tym idzie ubóstwo. Najmniejszą grupę stanowią osoby upatrujący problemy rodzinne w nieumiejętności przystosowania się do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Opinia respondentów nt. tendencji w występowaniu problemów suchych rodzin

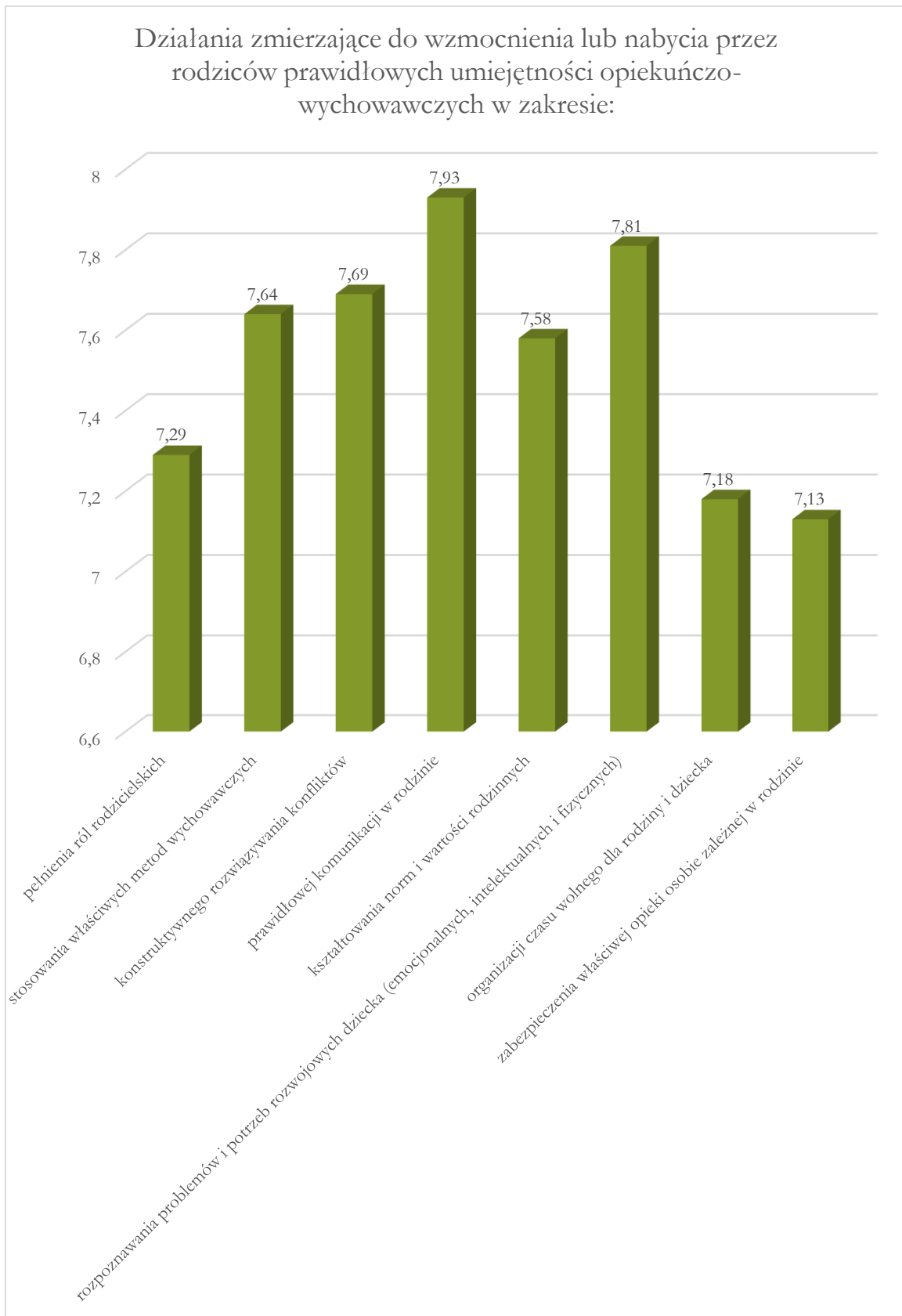
Powyższe ujęcie jasno wskazuje, iż tendencja występowania problemów u rodzin zamieszkujących gminę Sucha Beskidzka zdecydowanie ulega wzrostowi.

Tabela 11. Opinia respondentów nt. rodzaju działań, które w Gminie Sucha Beskidzka należy zintensyfikować w celu zapobiegania lub ograniczenia występowania problemów w rodzinach (w skali od 0 do 10)

	Ogółem	Oświata	Pomoc społeczna	Służby mundurowe i wymiar sprawności	Służba zdrowia	Kościół	Radni i Urzędnicy Miejscy
Działania zmierzające do wzmocnienia lub nabycia przez rodziców prawidłowych umiejętności opiekuńczo wychowawczych	7,53	7,5	7,09	7,46	8,33	9,9	7,81
Działania zmierzające do wzmocnienia lub nabycia przez rodziców prawidłowych umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego	6,52	6,45	6,22	6,41	7,8	7,7	6,6

Działania zmierzające do wzmocnienia lub nabycia prawidłowych umiejętności społecznego funkcjonowania	6,61	6,56	6,34	6,58	7,77	7,15	6,78
Działania zmierzające do zabezpieczenia potrzeb materialnych	6,11	5,89	6,28	6,17	7,5	7,6	6,41
Działania zmierzające do zwiększenia zakresu wsparcia i zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	7,07	7,07	7,17	6,96	7,52	8,8	7,22
Działania zmierzające do zmiany sytuacji zawodowej	7,2	7,18	6,95	7,09	7,73	7,07	7,16

Mając na uwadze dobro rodziny, po rozeznaniu problemów z jakimi borykają się na co dzień, należy podjęte działania zintensyfikować, celem zapobiegania lub ograniczenia ich występowania. W tym obszarze respondenci wskazali na działania zmierzające do wzmocnienia lub nabycia przez rodziców umiejętności opiekuńczo – wychowawczych. Kolejne działanie dotyczy zmiany sytuacji zawodowej rodziców wychowujących małe dzieci. Nieco niżej badani dostrzegli konieczność działań zmierzających do zwiększenia zakresu wsparcia i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży. Istotnym punktem, nad którym należy pochylić się są czynności zmierzające do wzmocnienia i nabycia przez rodziny umiejętności funkcjonowania w obszarze społecznym. Jak wynika z badań respondenci wskazują także na konieczność intensyfikowania działań zmierzających do nabycia i wzmocnienia przez rodziców umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego. Na ostatnim miejscu zauważono potrzebę działań zmierzających do zabezpieczenia potrzeb materialnych rodziny.

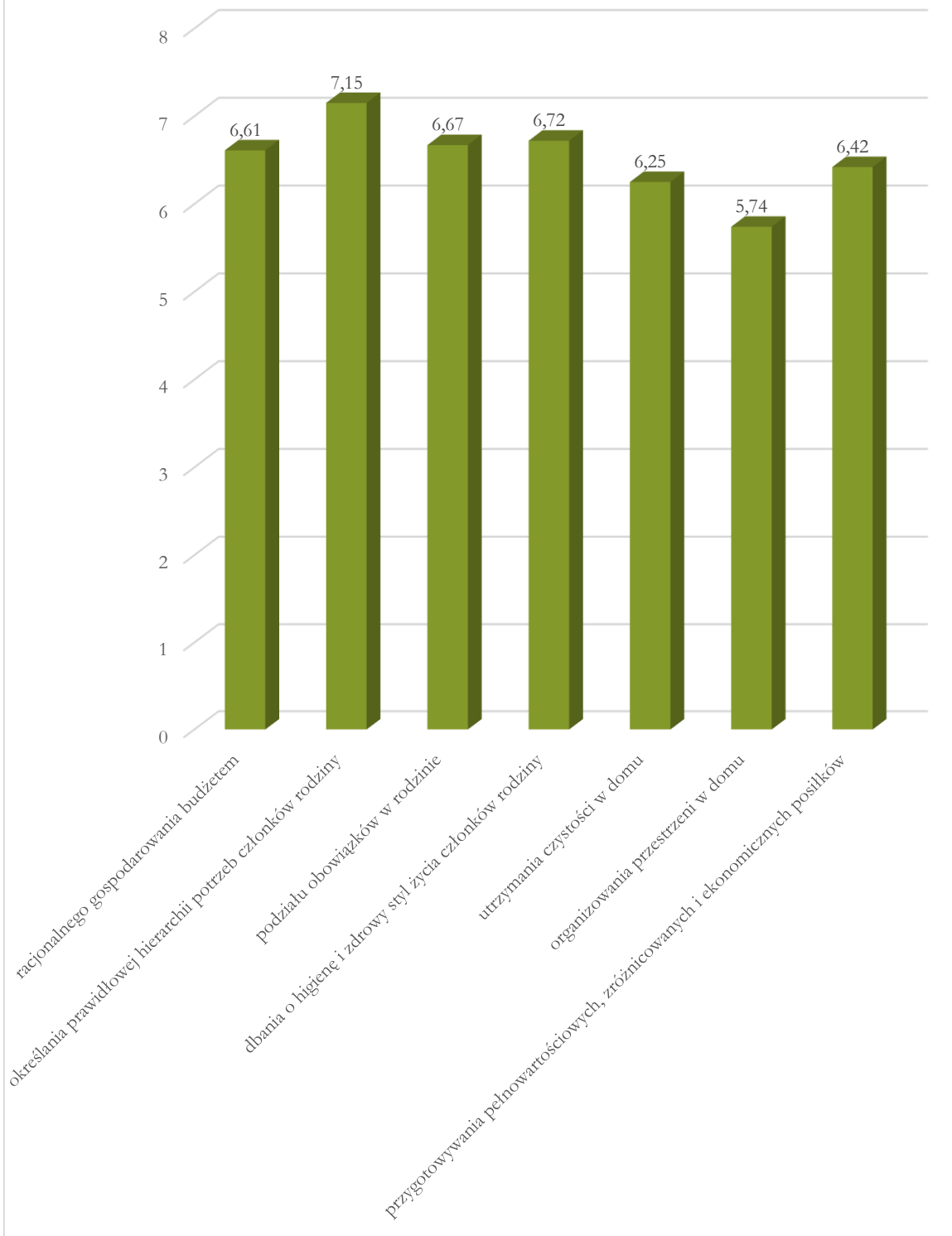

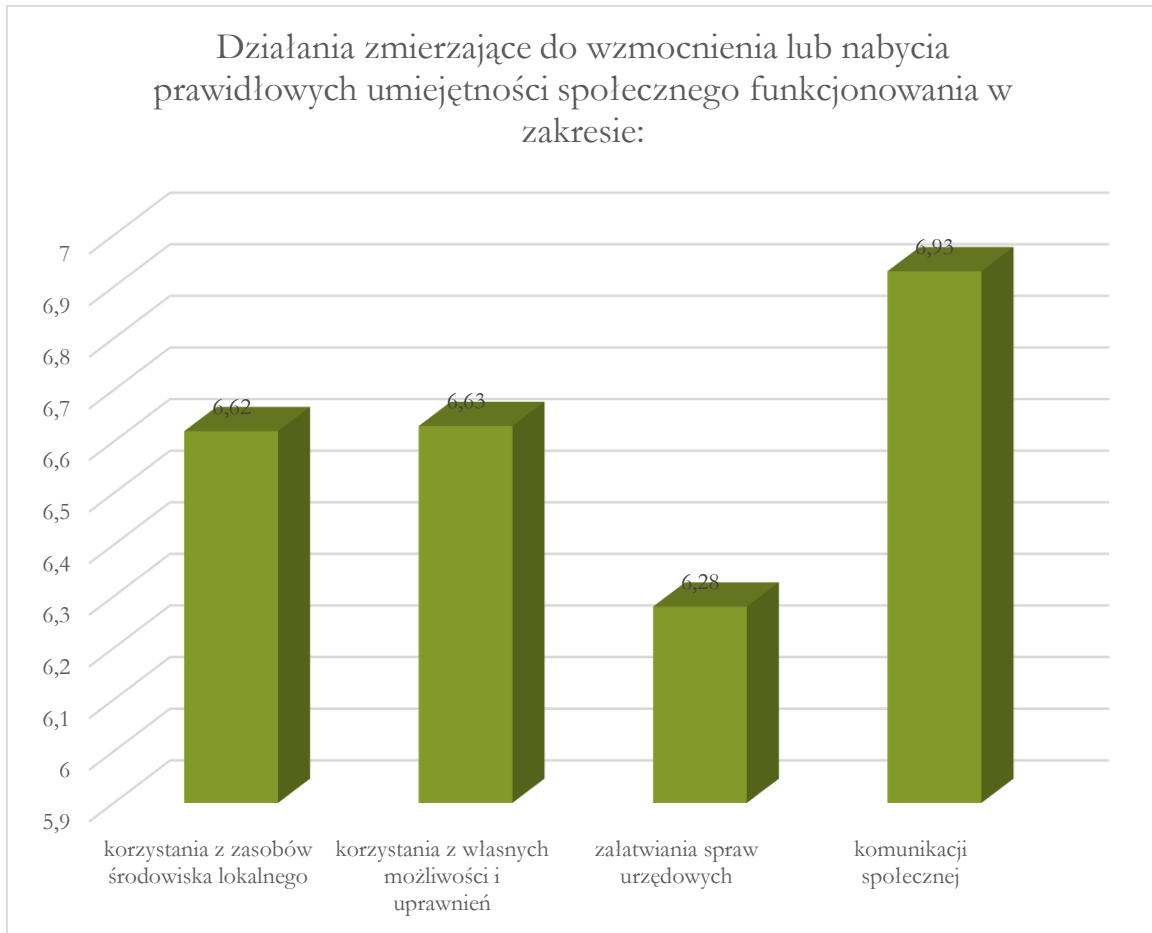
Analizując poszczególne działania dokonano uszczegółowienia obszarów nad jakimi należy pracować z rodziną.

Powyższy wykres ukazuje skalę od 0 -10 szeregując obszary, które wymagają zintensyfikowania prac w kierunku poprawy życia rodziny. Zauważalnym jest, że wszystkie działania na jakie respondenci zwrócili uwagę ujęto w skali przekraczającej 7, co wskazuje na wysoką wagę stopnia problemu. Prawidłowa komunikacja w rodzinie oraz potrzeby dziecka jest szczególnie zauważalne przez badanych jako obszary wymagające wsparcia i pomocy rodzinie. Dostrzeżono także trudności rodzinne w konstruktywnym rozwiązywaniu problemów oraz dobór właściwych metod wychowawczych stosowanych przez rodziców. Wielu respondentów twierdzi, że poważnym problemem na jaki należy zwrócić uwagę w pracy z rodziną to kształtowanie norm i wartości oraz pełnienie ról rodzicielskich. Równie ważnym działaniem w rodzinie jest umiejętność organizowania czasu wolnego dla dziecka i rodziny, jak i zapewnienie właściwej opieki osobie zależnej. Wyżej wymienione obszary, które wskazują respondenci są niesłychanie istotne i warunkujące prawidłowe funkcjonowanie rodziny.

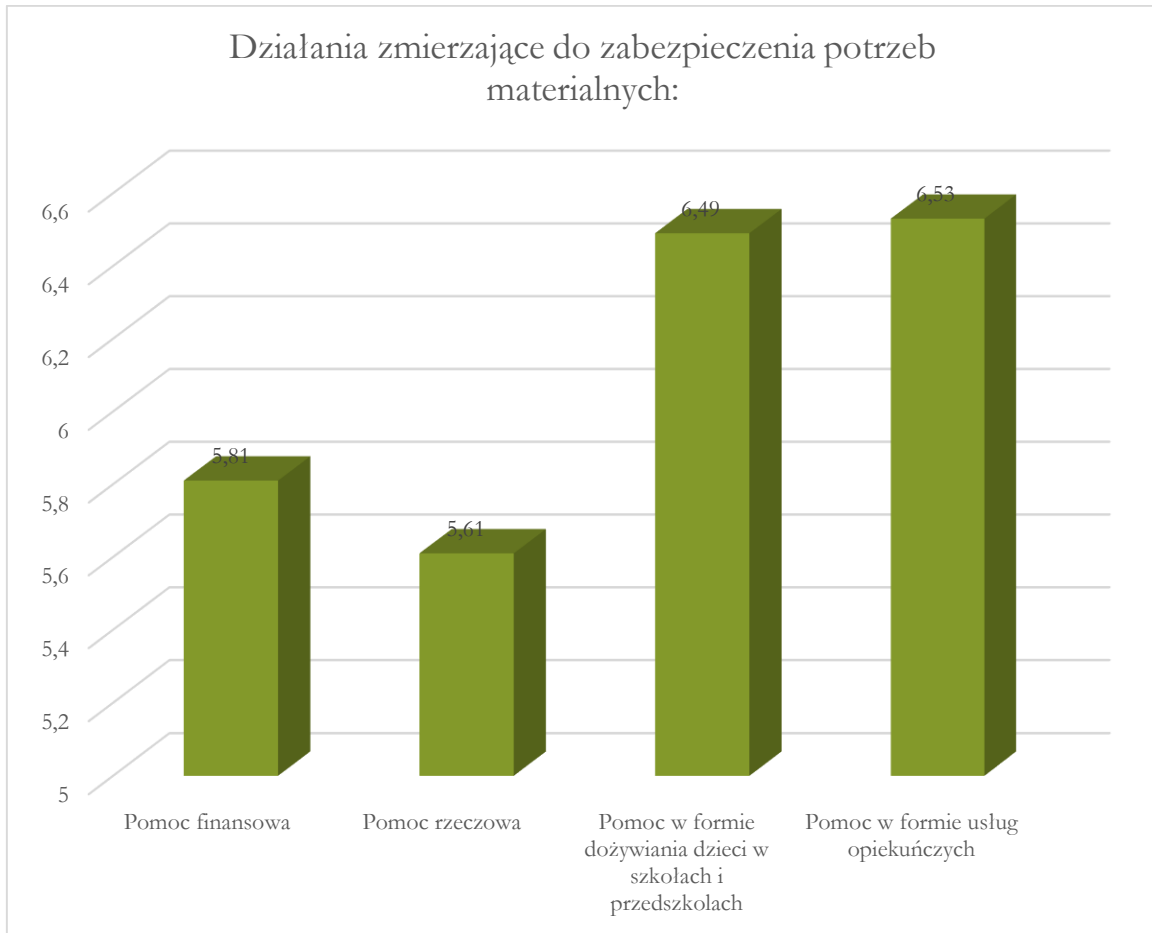
Prowadzenie gospodarstwa domowego okazuje się być obszarem, z którym wiele rodzin ma poważne problemy czy trudności. Pod tym zagadnieniem kryją się szereg czynności jakie muszą być wdrażane do rodziny poprzez powtarzalność zadań, konsekwentność, samodyscyplinę, regularność itp. Zauważalnym jest, że respondenci uznali, iż obszar prowadzenia gospodarstwa domowego jest nie mniej ważny od umiejętności opiekuńczo – wychowawczych. Powyższy wykres wskazuje jednoznacznie, że respondenci kładą nacisk na określenie prawidłowej hierarchii potrzeb rodziny oraz dbałość o higienę i zdrowy styl życia członków rodziny. Nieco w mniejszym stopniu zauważono wśród badanych, że istotą wpływającą na poprawę jakości życia rodziny jest odpowiedni podział obowiązków między członkami rodziny. Problemem jaki widzą ankietowani wśród rodzin jest nieumiejętność racjonalnego gospodarowania budżetem rodzinnym – to częste zjawisko, które może być nazwane „marnotrawieniem zasobów finansowych rodziny”. Badani ukazują w swoich wypowiedziach, że przygotowywanie pełnowartościowych posiłków jest ważną umiejętnością, co wpływa na prawidłowy rozwój każdej rodziny. Poza tym dostrzeżono także konieczność dbałości rodzin o czystość mieszkania oraz organizację czasu wolnego dla dziecka i rodziny.

Działania zmierzające do wzmocnienia lub nabycia przez rodziców prawidłowych umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego w zakresie:

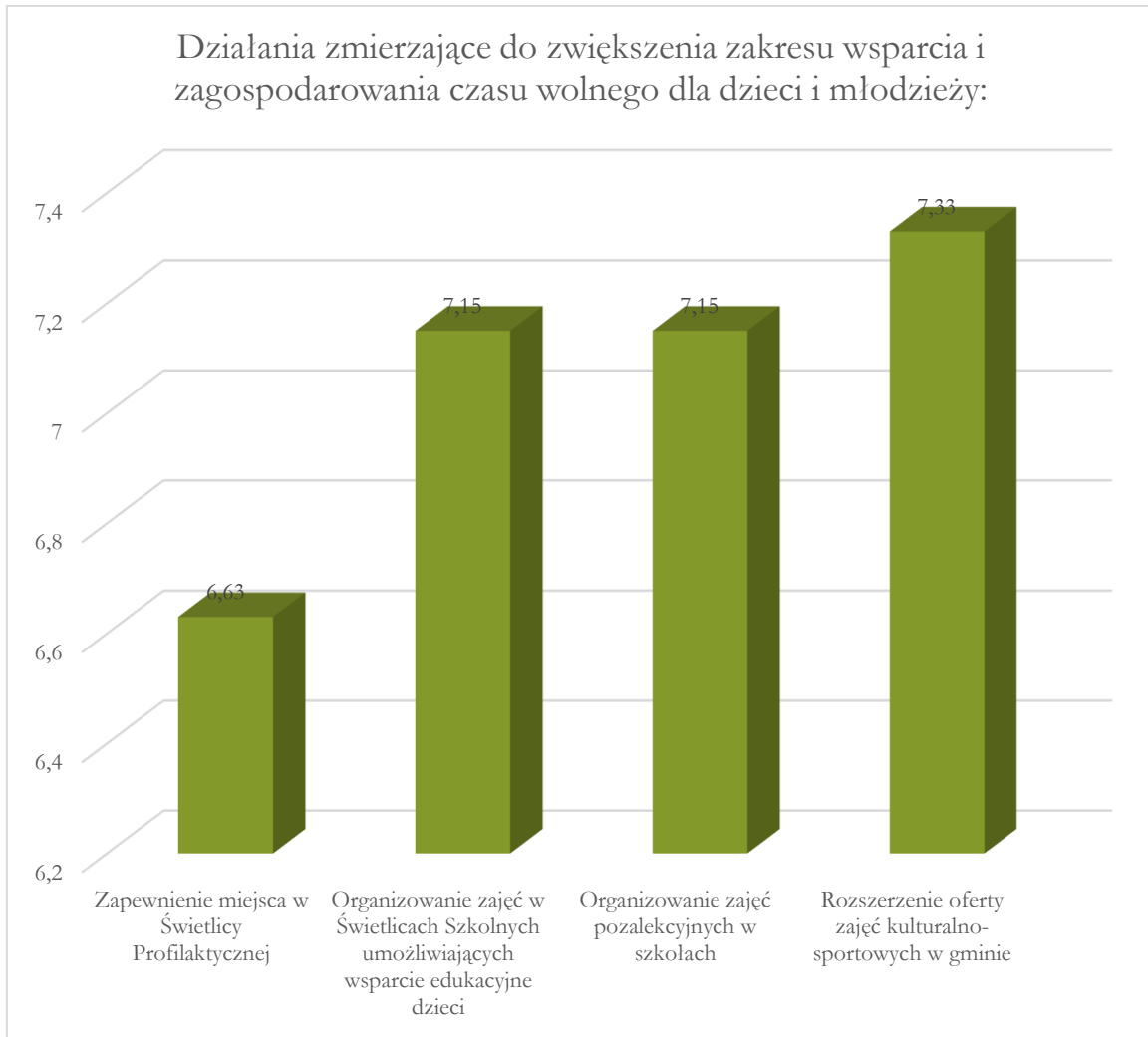

Trzecim obszarem, który odgrywa istotną rolę w życiu rodziny jest nabycie prawidłowych umiejętności społecznego funkcjonowania. Jest to o tyle ważna kwestia, gdyż to właśnie w przestrzeni rodzinnej dziecko nabywa odpowiedniego przygotowania do życia w społeczeństwie. Należy zauważyć, że największą skalę odpowiedzi badanych zyskuje komunikacja społeczna, która jest odzwierciedleniem pierwszego obszaru jakim są umiejętności opiekuńczo – wychowawcze rodziców. To w rodzinie uczymy się ze sobą rozmawiać, prowadzić dialogi, dyskusje, a nabyte umiejętności przenosimy na teren życia społecznego. Nieco niżej ankietowani dostrzegli konieczność działań na rzecz rodziny, w zakresach korzystania z własnych możliwości i uprawnień oraz z zasobów środowiska lokalnego. Istotnym tematem nad którym należy pochylić się, celem wypracowania czy wzmocnienia umiejętności społecznych rodzin jest także umiejętność poruszania się międzyinstytucjonalnego, czyli załatwiania spraw urzędowych.

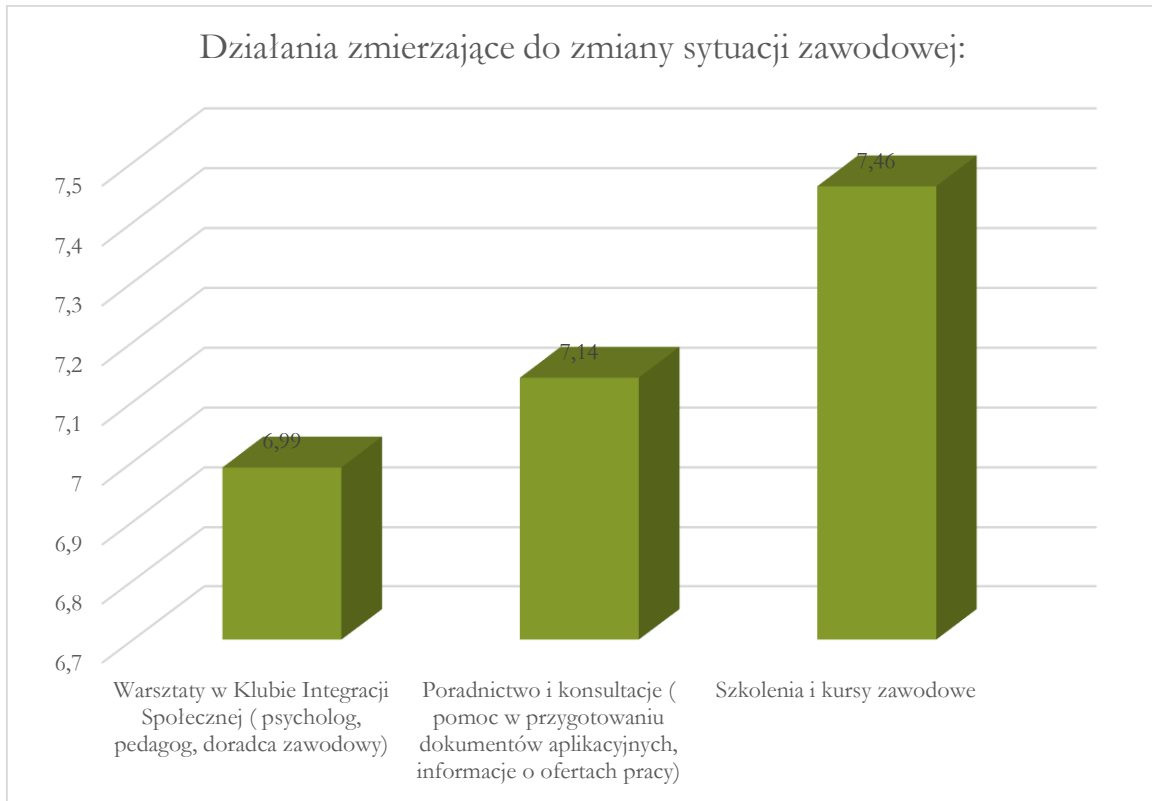
Kolejnym obszarem, jakim są działania zmierzające do zabezpieczenia potrzeb materialnych, ukazuje, iż badani szczególną uwagę zwrócili na pomoc w formie usług opiekuńczych, jak i pomoc w zakresie dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach. Pozostali respondenci wskazują na konieczność działań w zakresie pomocy finansowej oraz rzeczowej. Z badań jasno wynika, że sytuacja ekonomiczna rodzin z Gminy Sucha Beskidzka w opinii respondentów jest na tyle dobra, że zapewnienie pomocy finansowej czy rzeczowej, nie jest dla ankietowanych podstawowym kierunkiem planowanych działań.

Poniższy wykres ukazuje działania zmierzające do zwiększenia zakresu wsparcia rodzin pod kątem zagospodarowania czasu wolnego swoich dzieci. Na pierwszy plan wysuwa się rozszerzenie oferty zajęć kulturalno – sportowych na terenie Gminy Sucha Beskidzka. Ankietowani dostrzegają konieczność także organizowania zajęć pozalekcyjnych w szkole oraz w świetlicach szkolnych. Nieco niżej badani wskazują na zapewnienie miejsc w świetlicy profilaktycznej.

Ostatnim obszarem, który jest równie istotny dla poprawy jakości funkcjonowania rodzin jest zmiana sytuacji zawodowej rodzin wychowujących dzieci. W związku z czym propozycja działań w obszarze aktywności zawodowej rodziców respondenci uznali większością głosów, że koniecznym staje się zwiększenie ilości szkoleń i kursów zawodowych na terenie miasta Sucha Beskidzka. Równie ważnym i wspierającym rodzinę będą poradnictwo i konsultacje w zakresie przygotowywania dokumentów aplikacyjnych i proponowanych ofert pracy. Sporo głosów badanych wskazało także jako działanie wspierające Warsztaty w Klubie Integracji Społecznej, oferując pomoc i wsparcie psychologa, pedagoga, doradcy zawodowego.

V. Cele Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2021-2023.

1. Cel główny

Poprawa jakości życia i funkcjonowania rodzin poprzez stworzenie skoordynowanego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

2. Cele szczegółowe

Osiągnięcie założonego celu głównego przybliży realizacja następujących celów szczegółowych:

1. Diagnozowanie skali potrzeb i problemów rodzin,
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i rodzin;
3. Aktywne rozwiązywanie sytuacji kryzysowych w rodzinach oraz zapobieganie ich powstawaniu w celu utrzymania dzieci i młodzieży w rodzinach naturalnych;
4. Poprawa funkcjonowania rodzin oraz warunków rozwoju dziecka;

5. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców z zachowaniem priorytetu prorodzinnych form opieki zastępczej oraz podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej;
6. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji służb zajmujących się wspieraniem rodzin;

VI. Adresaci Programu

Adresatami Programu są wszystkie rodziny z obszaru Gminy Sucha Beskidzka, które doświadczają trudności opiekuńczo – wychowawczych lub zmagają się z innymi problemami życiowymi, które mają wpływ na jakość życia rodziny, wypełniania funkcji opiekuńczych lub są nimi zagrożone.

VII. Analiza SWOT

W celu opracowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2021-2023 dokonano analizy SWOT polegającej na usystematyzowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy: słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia.

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Infrastruktura socjalna; mieszkania socjalne, wypłata dodatków mieszkaniowych; 2. Doświadczenie w pracy z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo – wychowawcze; realizacja działań nakierowanych na wsparcie rodziny; 3. Zatrudnienie asystenta rodziny; 4. Wypracowany system współpracy międzyinstytucjonalnej w związku z działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych; 5. Interdyscyplinarna współpraca kadry specjalistów Instytucji działających na rzecz rodziny na terenie Gminy Sucha Beskidzka oraz Powiatu Suskiego; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Słaba motywacja części rodzin do współpracy w obszarze poprawy swojego funkcjonowania, zwłaszcza w zakresie wypełniania funkcji rodzicielskich; 2. Zbyt mała aktywność społeczności lokalnej w obszarze podejmowania działań we wspieraniu rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi; 3. Ograniczony dostęp do kadry terapeutycznej, np. terapeutów rodzinnych, lekarza psychiatrii dziecięcego; 4. Problemy z komunikacją i omawianiem trudności problemów w rodzinach; 5. Problem uzależnień w rodzinach;

<p>6. Dysponowanie specjalistyczną kadrą świadczącą pomoc na rzecz rodziny, która stale podnosi swoje kwalifikacje;</p> <p>7. Dobre rozeznanie środowiska lokalnej społeczności przez pracowników służb społecznych;</p> <p>8. Funkcjonowanie punktów darmowej pomocy psychologicznej, terapeutycznej, prawnej;</p> <p>9. Rozbudowana na terenie gminy infrastruktura społeczna m.in. : instytucje działające w obszarze wspierania rodziny, placówka wsparcia dziennego, stowarzyszenia;</p> <p>10. Działalność Punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym w Suchej Beskidzkiej;</p> <p>11. Działalność MKRPA w Gminie Sucha Beskidzka;</p> <p>12. Realizacja projektów systemowych celem aktywizacji mieszkańców.</p> <p>13. Realizacja programów wspierających rzeczowo i materialnie rodziny ubogie, wielodzietne, np. „Posiłek w szkole i w domu”, wypłata stypendiów szkolnych;</p> <p>14. Funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Kultury w Suchej Beskidzkiej i rozbudowa Centrum Kultury;</p> <p>15. Funkcjonowanie placówek opieki zdrowotnej na terenie Gminy;</p> <p>16. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Sucha Beskidzka;</p>	<p>6. Trudność w dostępie do terapii ds. uzależnień;</p> <p>7. Osłabienie funkcji rodzicielskich i bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych;</p> <p>8. Niska świadomość rodziców dotycząca problemów edukacyjnych i wychowawczych wieku dziecięcego;</p> <p>9. Uleganie stereotypom w kontekście stygmatyzacji osób korzystających z pomocy i wsparcia psychologa czy psychiatry;</p> <p>9. Zmniejszenie integracji społeczności lokalnej;</p> <p>10. Zagrożenia wypalenia osób angażujących się w pomoc rodzinom;</p> <p>11. Niedostatecznie rozwinięta sieć fundacji i stowarzyszeń działających na rzecz dziecka i rodziny w kryzysie;</p> <p>12. Brak strony internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej, na która powinna być źródłem kompleksowych informacji dotyczących możliwości wsparcia rodzin;</p>
---	--

17. Funkcjonowanie placówek oświatowych i wykwalifikowana kadra pedagogiczna szkół na terenie Gminy;

18. Działalność m.in. Miejskiej Biblioteki, młodzieżówek OSP i klubów sportowych, w zakresie organizowania czasu wolnego dzieci i młodzieży;

19. Przewaga rodzinnych form opieki zastępczej;

20. Możliwość korzystania z uprawnień wynikających z „Karty Dużej Rodziny”;

Szanse	Zagrożenia
<p>1. Funkcjonowanie zespołu MOPS realizującego wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze; w tym wsparcie asystenta rodziny oraz pracowników socjalnych w świadczeniu pracy socjalnej na rzecz rodzin;</p> <p>2. Organizowanie warsztatów i treningów podnoszących kompetencje rodzicielskie, zwłaszcza w ramach projektu „Nowe horyzonty”;</p> <p>3. Sprawna współpraca między instytucjami działającymi na rzecz rodziny;</p> <p>4. Rozszerzenie ofert aktywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież w kontekście planowanego uruchomienia Centrum Kultury.</p> <p>5. Realizacja działań profilaktycznych z zakresu przemocy w rodzinie.</p> <p>6. Działania instytucji z terenu Gminy nakierowane na poprawę komunikacji w</p>	<p>1. Zanik więzi rodzinnej;</p> <p>2. Zwiększenie zachowań ryzykownych, dewiacyjnych u dzieci i młodzieży;</p> <p>3. Konsumpcyjny styl życia;</p> <p>4. Rozpad rodziny; związki nieformalne, rozwody;</p> <p>5. Nieumiejętność gospodarowania zasobami finansowymi części rodzin;</p> <p>6. Osłabienie wartości i kultury rodzinnej;</p> <p>7. Występowanie zjawiska uzależnienia od pomocy społecznej u części rodzin;</p> <p>8. Wystąpienie kryzysu ekonomicznego związanego z epidemią koronawirusa Sars-Cov-2;</p> <p>9. Prawdopodobieństwo nasilenia się zjawiska przemocy w rodzinie w kontekście konieczności utrzymywania wymuszonej</p>

<p>rodzinach, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności interpersonalnych;</p> <p>7. Praca terapeutów ds. uzależnień celem zmniejszenia problemu alkoholowego w rodzinach</p> <p>8. Niski poziom bezrobocia;</p> <p>9. Poprawa sytuacji ekonomicznej rodzin wychowujących małoletnie dzieci, z uwagi na wsparcie w ramach programu „500+”, „300+ Dobry start”;</p> <p>10. Możliwa współpraca pomocy społecznej z lokalnymi mediami, mająca na celu propagowanie zachowań prospołecznych i prorodzinnych oraz informacji na temat możliwości otrzymania wsparcia przez rodziny;</p> <p>11. Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu wsparcia dziecka i rodziny;</p>	<p>izolacji i dystansu społecznego związanego z pandemią;</p> <p>10. Zagrożenia zdrowotne wynikające z ograniczonego dostępu do placówek służby zdrowia w dobie pandemii;</p> <p>11. Problemy emocjonalne i psychiczne (depresja) występujące wśród dzieci, młodzieży i dorosłych w związku z ograniczeniem kontaktów społecznych i koniecznością zdalnego nauczania i pracy zdalnej.</p> <p>12. Pogorszenie jakości nauczania i uzyskiwanych efektów w związku z koniecznością nauczania online.</p> <p>13. Wzrost kosztów utrzymania rodzin;</p> <p>14. Stereotypowe myślenie odbiorców wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej jako instytucji udzielającej jedynie wsparcia finansowego;</p> <p>15. Rosnące zagrożenie dla młodzieży ze strony cyberprzemocy, używania dopalaczy, narkotyków, picia alkoholu i podejmowania ryzykownych zachowań;</p> <p>16. Łatwy dostęp młodzieży do alkoholu, tytoniu;</p>
--	--

Dokonana analiza pozwoliła wyznaczyć kierunki działań na kolejne lata realizacji programu.

VIII. Zadania i realizatorzy zadań

Do poszczególnych celów szczegółowych Programu wyznaczony został szereg zadań. Każdorazowo określone zostały również realizatorzy odpowiedzialni za wykonywanie zadań. Poniższe zadania realizowane będą z uwzględnieniem zasady pomocniczości i podmiotowości dziecka i rodziny.

Termin realizacji zadań wyznaczony jest na lata 2021– 2023.

Cel 1: Diagnozowanie skali potrzeb i problemów rodzin

Zadania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematyczna diagnoza rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Suchoj Beskidzkiej poprzez przyjmowanie klientów w ośrodku oraz pracę w terenie; 2. Diagnoza deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo – wychowawczej, zaniedbań względem dzieci; 3. Diagnoza sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym; 4. Systematyczna współpraca, wymiana i przekazywanie informacji dotyczących rodzin lub dzieci w potrzebie, pomiędzy przedstawicielami służb publicznych i instytucji z terenu gminy i powiatu;
Realizatorzy:	MOPS, placówki oświatowe, samorząd lokalny, MKRPA, ZI, placówki służby zdrowia, policja, Kościół, organizacje pozarządowe, ZIK, PCPR, PPP, ZKSS;

Cel 2: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i rodzin

Zadania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych; 2. Finansowanie dzieciom dożywiania w szkole i przedszkolach lub wypłata świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności; 3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia; 4. Przystępowanie do projektów (wojewódzkich, resortowych, unijnych itp.), które pozwolą na przyczynienie się do zabezpieczenia potrzeb bytowych dzieci i rodzin;
Realizatorzy:	MOPS, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, samorząd lokalny, MKRPA, organizacje pozarządowe, PUP;

Cel 3: Aktywne rozwiązywanie sytuacji kryzysowych w rodzinach oraz zapobieganie ich powstawaniu w celu utrzymania dzieci i młodzieży w rodzinach naturalnych

Zadania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie wsparcia dla rodzin w kryzysie przez asystenta rodziny; 2. W razie potrzeby prowadzenie pracy z rodziną w oparciu o indywidualny plan; 3. Wsparcie instytucjonalne rodzin pozostających w kryzysie; 4. Rozwój sieci podmiotów wspierających dzieci i rodziny; 5. Zapewnienie rodzinom dostępu do pomocy pedagogiczno – psychologicznej i prawnej, w tym poprzez wprowadzenie stałych konsultacji pedagogicznych i rodzinnych; 6. Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną;
Realizatorzy:	MOPS, placówki oświatowe, samorząd lokalny , MKRPA, ZI, policja, Kościół, organizacje pozarządowe, ZIK, PCPR, ZKSS;

Cel 4: Poprawa funkcjonowania rodzin oraz warunków rozwoju dziecka

Zadania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę socjalną oraz współpracę z asystentem rodziny; 2. Organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia; 3. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego: psycholog, logopeda, prawnik; 4. Promowanie rozwiązań Karty Dużej Rodziny wśród mieszkańców i w środowisku lokalnych przedsiębiorców;
Realizatorzy:	MOPS, placówki oświatowe, samorząd lokalny, MKRPA, ZI, organizacje pozarządowe, ZIK, PCPR, PPP, ZKSS;

Cel 5: Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców z zachowaniem priorytetu prorodzinnych form opieki zastępczej oraz podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej

Zadania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zagwarantowanie dzieciom i młodzieży właściwych warunków opiekuńczo – wychowawczych poprzez umieszczenie w prorodzinnych formach opieki najbardziej zbliżonych do środowiska rodzinnego lub formach instytucjonalnych, odpowiednio do diagnozy dziecka, na czas kryzysu rodziny naturalnej; 2. Reintegracja rodziny poprzez ponowne podjęcie funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez rodzinę naturalną dziecka po przezwyciężeniu problemów życiowych, stanowiących przyczynę umieszczenia dziecka poza rodziną oraz odtworzenie i wzmocnienie funkcji rodziny naturalnej; 3. Systematyczna współpraca z istniejącymi w powiecie jednostkami zapewniającymi całodobową opiekę dla dzieci; 4. Systematyczna współpraca z wymiarem sprawiedliwości właściwym ze względu na położenie gminy, w szczególności sądem rodzinnym i kuratorami sądowymi dla dzieci i młodzieży oraz policją;
Realizatorzy:	MOPS, samorząd lokalny, ZKSS, policja, ZIK, PCPR;

Cel 6: Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji służb zajmujących się wspieraniem rodzin

Zadania:	1. Udział pracowników pomagających rodzinie w szkoleniach, stażach, studiach podyplomowych;
Realizatorzy:	MOPS, placówki oświatowe, PCPR, ZIK;

IX. Oczekiwane rezultaty Programu

Głównym rezultatem Programu będzie powstanie spójnego i skoordynowanego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Realizacja Programu przyczyni się również do zebrania informacji, które dostarczą podstaw do planowania skutecznych działań profilaktycznych na lata następne. Monitoring Programu pozwoli ocenić skuteczność wprowadzonych form wsparcia i pomocy, a zatem oczekiwanym rezultatem Programu będzie zwiększenie skuteczności pomocy kierowanej do rodzin dysfunkcyjnych.

Do oczekiwanych rezultatów Programu zaliczyć również należy:

1. Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
2. Skuteczna pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, wychowawczych, emocjonalnych, finansowych i innych dotyczących rodzin z terenu gminy Sucha Beskidzka;
3. Przeciwdziałanie występowaniu patologii życia rodzinnego i niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży;
4. Podniesienie świadomości społeczności lokalnej na temat wartości rodziny przez pracę profilaktyczną i promowanie pozytywnego wizerunku rodziny;
5. Podniesienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców;
6. Zacieśnienie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodzin;

X. Sposób finansowania Programu

Finansowanie realizacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2021 - 2023 odbywać się będzie ze środków budżetu gminy Sucha Beskidzka, dotacji (w tym unijnych) oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

XI. Monitoring i ewaluacja Programu

W ramach ewaluacji Programu prowadzony będzie monitoring, którego głównymi obszarami będą wyznaczone zadania.

Informacje dotyczące realizacji założonych celów programowych będą zawierane w sprawozdaniach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zakończenie

Zawarte w niniejszym Programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Jednak w momencie pojawienia się trudności rodzina nie będzie zastępowana czy wyręczana. Wsparcie rodziny ma charakter profilaktyczny i ochronny. Rodzinom zostaną stworzone możliwości samodzielnego pokonania trudności, co zwiększy ich szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku rodzinnym, lokalnym oraz zdobywanie nowych umiejętności. Założeniem programu jest wczesne wspomaganie rodzin, celem uniknięcia sytuacji, w której dziecko będzie musiało opuścić rodzinny dom.
